

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Myndigheten för tillgängliga medier

Yttrande över förslag till ändrade föreskrifter om taltidningar och mottagarutrustning

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Föreskriftsförslaget innehåller en övergång till en mer schablonbaserad ersättningsmodell för utgivare av taltidningar än vad som är fallet i dag. Enligt förslaget ska stöd för administration utgå med 5 000 kronor, produktionsstöd med 6 500 kronor och marknadsföringsstöd med 40 000 kronor. Prenumerantstödet görs enhetligt mellan befintliga och nya prenumeranter och föreslås uppgå till 300 kronor/prenumerant. Därutöver finns möjlighet att få ytterligare stöd för produktion och marknadsföring för särskilda insatser. Ansökningsprocessen effektiviseras och det befintliga kravet på revisorsintyg tas bort och ersätts med dialogmöten och särredovisning vid beslut om extra stöd.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Förslagsställaren anger att sedan nuvarande ekonomiska stödmodell och föreskrifter infördes 2013 har förutsättningarna för taltidningsstödet ändrats. Färre tidningar ansöker om stöd för utgivning och marknadsföring då det ekonomiska stödet upplevs som relativt litet samt att den administrativa hanteringen och redovisningskraven upplevs som omständliga, tidskrävande och kostsamma. Det anges att nuvarande ordning vidare skapat en osäkerhet hos många företag kring stödets faktiska storlek. Taltidningen är mycket värdefull för de prenumeranter som inte kan läsa tryckt text och det är därför viktigt att den ekonomiska stödmodellen till tidningarna utformas så att tidningarna uppfattar stödet som fördelaktigt och på så vis uppmuntras att producera digitalt tillgängliga nyheter och samhällsinformation för målgruppen. Utgångspunkt för förslaget anges vara att en ny stödmodell ska vara schablonbaserad för samtliga ekonomiska stödområden. Den ska också vara möjlig att införa inom gällande taltidningsförordning och vara tillämpbar/anpassningsbar ifall taltidningsförordningen i närtid kommer att förändras. De föreslagna ändringarna anges vidare bättre möjliggöra för myndigheten att löpande kunna ändra på schablonformer och nivåer utifrån tidningarnas behov och myndighetens anslag. Med den nya stödmodellen kommer företagen även att få stödbeloppen för schablonstöd utbetalat tidigare vilket kan vara positivt för mindre företag med en ansträngd ekonomi. Det anges att vidare genom regelbundna dialogmöten med företagen minskar även risken för återkrav eftersom

myndigheten tidigt kan informera om de krav som är kopplade till stödet. Det blir också enklare för företagen att förutse det ekonomiska stödets storlek.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Förslagsställaren bedömer att bibehållandet av nuvarande stödmodell successivt skulle leda till att färre tidningar fortsättningsvis ansöker om stöd, engagemanget hos tidningarna minskar och att färre potentiella taldagstidningsprenumeranter får kunskap/information om och tillgång till taldagstidningen. Det anges att alternativ med olika schablonnivåer på det ekonomiska stödet kopplat till företagets storlek, verksamhet och förutsättningar har analyserats. Myndigheten bedömer dock att en sådan modell skulle komplicera ansökningsförfarandet mer än det skulle stödja företagen. Det anges att efter dialogmöten med företag och analys av företagsuppgifter gällande resurser och omsättning har myndigheten inte kunnat se några tydliga mönster som berättigar ytterligare indelningar av schablonersättningarna. Det nya ansökningsförfarandet utgår från att det ska passa flertalet tidningar och vara lätt att ansöka. Det anges att de föreslagna schablonnivåerna tagits fram med hjälp av preliminära och slutliga ersättningsnivåer för åren 2019-2022 och samråd med ett tiotal tidningsföretag och extern expertis. Det anges att ingen tidning motsätter sig en övergång till en mer schablonbaserad modell, att de allra flesta anser att det är en klar fördel med schabloner, även om ett antal av dem idag ansöker och erhåller ett större ekonomiskt stöd än vad en schablonersättning skulle ge.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges att det i promemorian En ny taltidningsverksamhet (Ds 2012:12) påtalades att stödet av taltidningar har formen av en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse, det vill säga en allmännyttig tjänst. Denna tjänst bedöms vara undantagen från skyldigheten att anmäla statsstöd enligt EU:s regler enligt 106.2 EUF. Det anges bl.a. att de föreslagna ändringarna är av rent administrativ art och därmed inte ett nytt stöd. Sammanfattningsvis bedöms förslaget till nya föreskrifter vara i förenlighet med artikel 106.2 EUF och i övrigt överensstämma med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det anges att föreskrifterna ska börja gälla så snart som möjligt efter avslutat samråd med Tidningsutgivarna och yttrande från Regelrådet och att myndighetens ambition är att föreskrifterna ska träda i kraft i slutet av oktober 2022. Det anges att samtliga tidningskoncerner som aktivt uppbär taltidningsstöd och har taltidningsprenumeranter har inbjudits till samråd. Av de 127 tidningar som idag ges ut som taltidningar har myndigheten haft samråd med 96 tidningar som ingår i 13 tidningskoncerner. Vid dessa möten har tidningarna informerats om och ombetts att återkoppla kring förändringen, samt redogöra för sina önskemål och behov, kring taltidningsstödet. MTM planerar att inleda en ansökningsomgång för schabloniserat stöd och extra stöd för taltidningar för år 2023, under

oktober 2022. Beslut om schabloniserat stöd för administration, prenumerationshantering, produktion och marknadsföring/kommunikation beräknas tas av taltidningsnämnden i mitten av december 2022. Beslut om extra stöd beräknas tas i februari 2023. Myndigheten har som ambition att föreskrifterna ska vara gällande när beslut om stöd för schabloniserat stöd och extra stöd ska tas i december. Någon månad innan ansökan skickas ut planerar myndigheten att kommunicera informativt material kring förändringen till alla berörda tidningsföretag. I samband med utskick av ansökningsunderlag kommer myndigheten även att kommunicera ytterligare om förändringen. Samtidigt kommer myndigheten att uppdatera webbsidor om taltidningsstöd med aktuell information. Myndigheten kommer också kontinuerligt att boka in samtliga tidningsföretag för dialogmöten kring avstämning, återkoppling och redogörelse av tidningarnas taltidningskostnader.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det anges att det i dagsläget ges ut 127 dagstidningar som taltidningar och som är berättigade till stöd. De har både geografisk och samhällsorienterad spridning. De ingår idag i 26 olika tidningskoncerner, med varierande storlek. Det finns mindre tidningsföretag som består av enbart en tidning och stora tidningskoncerner som äger flera tidningar. Det anges vidare att nyhetstidningsbranschen kontinuerligt förändras. Tidningar läggs ner, startas upp, slås ihop och byter ägare. Det är inte heller ovanligt att tidningar har en ägare vid ansökningstillfället och en annan vid redovisningstillfället, på grund av konkurser eller uppköp. Därmed är det inte helt enkelt att kategorisera vissa tidningar som små, medelstora eller stora företag, men det anges att det finns 10 små företag med 1-10 anställda, 9 mellanstora företag med 11-50 anställda och 12 stora företag med fler än 51 anställda. I en bilaga redovisas alla företag med exakt antal anställda.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Det anges att myndigheten i dialog, i form av avstämningar, intervjuer och en enkät, med representanter för 97 av de befintliga taltidningarna har undersökt och analyserat tidningarnas uppskattade tidsåtgång och kostnader för att ansöka om stöd och redovisa kostnader. Företagen lägger idag mellan 1-24 timmar på en ansökan om taltidningsstöd, mellan 1-4 timmar på att göra en marknadsplan för taltidningsstödet och mellan 3-16 timmar på redovisningen av taltidningsstödet. Tidningarna har olika erfarenheter och metoder för att ansöka och redovisa. En del företag kopierar i stor utsträckning föregående års ansökningar, medan andra förändrar sitt ansökningsmönster från år till år för att genomföra nya aktiviteter som berättigar till stöd. Många tidningar ansöker inte om stöd överhuvudtaget eftersom de uppfattar att tidsåtgången för att ansöka och redovisa är för omfattande. En relativt grov uppskattning är att det i snitt tar 4 timmar (ytterligare 4 timmar om tidningen även ansöker om marknadsföringsstöd) att ansöka om stödet och 8 timmar att redovisa stödet för tidningar som har erfarenhet av att göra relativt standardiserade ansökningar och redovisningar. Med den nya stödmodellen beräknar myndigheten att tidningarna kan göra en tidsvinst på minst 50% för det administrativa arbetet med stödet.

Andra kostnader och verksamhet

Det anges att myndigheten har undersökt vilka andra kostnader eller effekter som förändringen av föreskrifterna kan medföra för de ansökande tidningsföretagen. Det anges i konsekvensutredningen att inga ytterligare kostnader har identifierat.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen över förslagets påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet är överlag tillräckligt detaljerad. Det framgår emellertid inte uttryckligen om stödet är av engångskaraktär eller om stödet går att söka varje år. Regelrådet antar att stödet är möjligt att söka årligen, men det borde ha framgått tydligare.

Regelrådet finner dock redovisningen av förslagets påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Förslagsställarens bedömning är att en förändrad stödmodell inte kommer att förändra konkurrensförhållandet mellan tidningarna. Det anges att såväl mindre som större tidningsföretag upplever att ansöknings- och redovisningsprocessen i förhållande till det ekonomiska stödet är komplext och administrativt betungande. Det anges emellertid i en mer detaljerad beskrivning av den nya stödmodellen i en bifogad promemoria att den nya stödmodellen i viss mån kan gynna de som idag redan har samma leverantör som MTM för den ordinarie tidningsproduktionen, att några tidningar kan få mer i schablonstöd än vad deras egentliga kostnader och insatser har varit och att några tidningskoncerner och större tidningar kan få ett lägre schablonbaserat stöd än tidigare stöd. Det anges dock att dessa risker bedöms som små.

Regelrådet gör följande bedömning. Beskrivningen av hur den nya stödmodellen i viss mån skulle kunna gynna de som idag har samma leverantör som MTM för ordinarie tidningsproduktion hade kunnat utvecklas, liksom resonemangen kring att vissa tidningar kan få lägre respektive högre stöd med den nya modellen. Mot bakgrund av nivån på schablonbeloppen, förenklingsarna förslaget innebär samt att berörda företag anges stöda förslagen har Regelrådet ingen anledning att ifrågasätta förslagsställarens grundläggande bedömning.

Regelrådet finner därför redovisningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förslagsställaren anger att inga andra konsekvenser för företagen identifierats än de som redovisats.

Regelrådet ser ingen anledning att ifrågasätta förslagsställarens bedömning och finner redovisningen i detta avseende godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Förslagsställaren anger att problemen med nuvarande stödmodell i stort är desamma för såväl små som stora företag, men att en förenklad administrativ hantering av stödet dock bör upplevas som något mer fördelaktigt för små företag. Det anges även att med den nya

stödmodellen kommer företagen att få stödbeloppen för schablonstöd utbetalat tidigare, vilket kan vara positivt för mindre företag med en ansträngd ekonomi.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Förslagsställaren har genomfört en grundlig konsekvensutredning. Den är väl strukturerad och innehåller tydliga och utförliga beskrivningar av alla relevanta aspekter. Det gäller såväl bakgrund och syfte, alternativa lösningar, effekter av om ingen reglering kommer tillstånd, överensstämmelse med EU-rätten, berörda företag utifrån antal, storlek och bransch, påverkan på företagens kostnader, tidsåtgång, verksamhet och konkurrensförhållanden, särskilda hänsyn till små företag, ikraftträdandedatum samt planerade informationsinsatser. Det hade varit önskvärt om det tydligare framgick om stödet är möjligt att söka återkommande och årligen eller om det är fråga om engångsstöd. Det hade också blivit tydligare om de mer utförliga beskrivningarna den nya stödmodellen, t.ex. vad gäller de konkreta schablonbeloppen och möjligheter och risker hade funnits i den renodlade konsekvensutredningen, snarare än i en bilaga, samt om de faktiska ändringarna ännu tydligare hade redovisats i föreskrifternas bilaga, t.ex. med kursiverad text, men sammantaget är konsekvensutredningen mycket väl genomförd. Det är vidare även positivt att förslagsställaren också så tydligt redogör för genomförda samråd.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 31 augusti 2022.

I beslutet deltog Claes Norberg, ordförande, Anna-Lena Bohm, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av Anna Stattin.

Claes Norberg
Ordförande

Anna Stattin
Föredragande